

Asia: VN/6624/2018

Selvitys oikeusapu- ja edunvalvontaviraston perustamisesta

Kohti laadukkaampaa ja tehokkaampaa palvelua - Selvitys oikeusapu- ja edunvalvontaviraston perustamisesta

1. Selvityksessä ehdotetaan oikeusapu- ja edunvalvontaviraston perustamista. Kannatatteko yhden viraston perustamista ?

Kannatamme ehdotusta

Perustelut kannallenne:

Oikeusapu- ja edunvalvontatoimen hallinnon siirtäminen pois oikeusministeriöstä vastaisi syyttäjälaitoksen, ulosottotoimen ja viimeksi tuomioistuinlaitoksen (eduskunnan hyväksymä, mutta tätä kirjoitettaessa vielä vahvistamatta oleva lainsäädäntö Tuomioistuinvirastosta) osalta toteutunutta kehitystä. Selvityksessä listatut oikeusapu- ja edunvalvontaviraston perustamisen hyvät puolet vaikuttavat painavammilta kuin viraston perustamiseen liittyvät haasteet, joita tosin saattaa olla muitakin kuin selvityksessä mainitut.

1. a) Mikäli vastustatte ehdotusta viraston perustamisesta, katsotteko kuitenkin jonkinlaisen organisaatiouudistuksen olevan tarpeen ? Millaisen ?

2. Oikeusapu- ja edunvalvontaviraston yksiköiden eli oikeusapu- ja edunvalvonta-alueiden lukumääräksi kannatamme

Ei kantaa

Perustelut kannallenne

3. Selvityksessä ehdotetaan, että Ahvenanmaa kuuluisi Lounais-Suomen / Länsi-Suomen oikeusapu- ja edunvalvonta-alueeseen.

Ei kantaa

Perustelut kannallenne:

4. Selvityksessä ehdotetaan oikeusaputoimistojen määräksi 15 ja edunvalvontatoimistojen määräksi 14, joiden lisäksi olisi Ahvenanmaan oikeusapu- ja edunvalvontatoimisto.

Ei kantaa

Perustelut kannallenne:

Palvelujen alueellisesta saatavuudesta on kuitenkin pidettävä huolta. Asiakaspalvelua ei useinkaan voida tehokkaasti ja asiakkaan oikeusturvan takaavasti hoitaa esimerkiksi etäyhteyksillä. Toimistoverkon tulee olla sen verran tiheä, ettei palvelujen tosiasiallinen tavoitettavuus vaarannu. Toimistojen lukumäärän tulee olla sellainen, ettei esteellisyystilanteita tarpeettomasti synny.

5. Oikeusapu- ja edunvalvontaviraston kanslian edellyttämäksi henkilötyövuosimääräksi arvioidaan noin 38-40 henkilötyövuotta.

Ei kantaa

Perustelut kannallenne:

Mikäli virasto perustetaan, sille on kuitenkin taattava toiminnan asianmukaisen hoitamisen vaatimat resurssit.

6. Oikeusministeriöön jäävien tehtävien hoitamisen arvioidaan edellyttävän 2-3 henkilötyövuotta.

Ei kantaa

Perustelut kannallenne:

7. Oikeusapu- ja edunvalvontavirastoa johtaisi ylijohdaja apunaan hallintojohtaja sekä oikeusavun ja edunvalvonnan yhteinen toimialajohtaja.

Oikeusapu- ja edunvalvonta-aluetta johtaisi oikeusapu- ja edunvalvonta-alueen johtaja.

Virkoihin nimitettäisiin 5-vuoden määräajaksi.

Kannatamme ehdotusta.

Perustelut kannallenne:

Ehdotus vastaa esimerkiksi Tuomioistuinviraston ylijohdajan viran määräaika. Määräaikaisuus antaa mahdollisuuden johtajan vaihtamiseen kohtuullisessa ajassa, mikäli häneen asetetut odotukset eivät täyty.

8. Nykyiset oikeusaputoimistojen johtavan julkisen oikeusavustajan ja edunvalvontatoimistojen johtavan yleisen edunvalvojan virat muuttuisivat apulaisjohtajan (tai apulaispäällikön/toimistopäällikön) viroiksi.

Virkoihin nimitettäisiin 5-vuoden määräajaksi.

Kannatamme ehdotusta

Perustelut kannallenne:

Ks. vastauksen 7 perustelut.

9. Oikeusapu- ja edunvalvontavirastolla olisi johtoryhmä, johon kuuluisivat ylijohtaja, hallintojohtaja, toimialajohtaja sekä oikeusapu- ja edunvalvonta-alueiden johtajat.

Perustelut kannallenne sekä muut huomionne johtoryhmää ja sen tehtäviä koskien:

Ei kantaa.

10. Valtakunnallisen oikeusapu- ja edunvalvontaviraston tehtävänä olisi huolehtia siitä, että laadukkaita oikeusavun ja edunvalvonnan sekä talous- ja velkaneuvonnan palveluja olisi saatavissa riittävästi ja yhdenvertaisesti koko maassa. Viraston kanslia toimisi operatiivisten hallintotehtävien lisäksi toimintaa ohjaavana ja kehittäväenä yksikkönä.

Kaikki oikeusavun ja edunvalvonnan substanssitehtävät tehtäisiin oikeusapu- ja edunvalvonta-alueilla.

Oikeusministeriö vastaisi valtioneuvostotason tehtävistä kuten lainvalmistelusta, valtioneuvoston tai tasavallan presidentin ratkaistavaksi kuuluvien asioiden valmistelusta, oikeusapua ja edunvalvontaa koskevista strategisista linjauksista sekä tärkeimmistä EU- ja kansainvälisen yhteistyön asioista. Ministeriö vastaisi myös kehys- ja talousarviovalmistelusta valtioneuvostolle ja kävisi tulosneuvottelut oikeusapu- ja edunvalvontaviraston kanssa.

Kannatamme ehdotettua työnjakoa

Muut huomionne koskien eri tahojen tehtäviä:

Ehdotettu työnjako viraston ja ministeriön välillä vastaa olennaisesti työnjakoa Tuomioistuinviraston ja ministeriön välillä.

11. Selvityksessä ehdotetaan tiettyjen toimintojen (ei henkilöiden) valtakunnallista keskittämistä. Valitkaa seuraavista toiminnoista ne, joiden keskittämistä kannatatte:

Muu toiminto; mikä: [Kaikki ehdotetut toiminnot lukuun ottamatta toimiston omien asiakkaiden oikeusapupäätöksiä.]

Perustelut kannallenne:

Oikeusavun myöntämisen edellytysten täyttyminen selviää tietyissä tilanteissa vasta alkuneuvottelussa. Tuomariliitto viittaa tältä osin Julkiset Oikeusavustajat ry:n hyvin perusteltuun lausuntoon.

12. Selvityksessä arvioidaan, että esteellisyystilanteiden mahdollinen kasvu organisaatiouudistuksen vuoksi ei aiheuttaisi oikeusaputoimistojen hoitamien toimeksiantojen kokonaismäärissä huomattavia vähennyksiä.

Ei kantaa

Perustelut kannallenne:

On kuitenkin vaikea nähdä, että esteellisyytilanteiden lisääntyminen ainakaan mahdollistaisi lisäresurssien kohdentamista varsinaiseen asiakkaiden oikeusasioiden hoitamiseen.

13. Katsotteko, että oikeusavun Romeo-asiankäsittelyjärjestelmän tulisi olla

toimistokohtainen

Perustelut kannallenne:

Tuomariliitto viittaa tältä osin Julkiset Oikeusavustajat ry:n hyvin perusteltuun lausuntoon.

14. Katsotteko, että edunvalvonnan Edvard-asiankäsittelyjärjestelmän tulisi olla

ei kantaa

Perustelut kannallenne:

-

15. Muuta, mitä haluatte selvityksen johdosta lausua:

LAUSUNTOASIAN KÄSITTELY

Lausunnon on valmistellut hovioikeudenneuvos Kimmo Vanne. Lausuntoasiaa on käsitelty Tuomariliiton hallituksen kokouksessa 21.1.2019.

Vanne Kimmo
Suomen tuomariliitto - Finlands domareförbund ry